

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПОДРУЖЖЯ З РІЗНИМ ДОСВІДОМ ТРИВАЛОСТІ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН

Альона Фещенко

студентка 2 курсу соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:

асистент кафедри теоретичної психології та психології розвитку **Т.В. Можаровська**

Сім'я – перша в житті людини соціальна група, завдяки якій вона ознайомлюється з вимогами суспільства, набуває певного життєвого досвіду. Сім'я – це складне соціальне утворення, кожен член якої характеризується як особистість, індивідуальність і становить основну складову єдиного цілого – сімейної групи.

Сімейні відносини регулюються нормами права і моралі. Їх основу становить шлюб – союз, що укладають чоловік і жінка на офіційних правових засадах, закріплюючи свої матеріальні й особистісні інтереси. Дослідники С.В. Діденко та О.С. Козлова виділяють наступні види шлюбу за критерієм задоволеності – незадоволеності [2]:

- Щасливий шлюб – той, у якому чоловік і дружина мають взаємні почуття, проявляють взаєморозуміння, кохання, повагу.

- Гармонійний шлюб – передбачає кохання одного і повагу іншого члена подружжя.

- Проблемний шлюб – сімейне подружжя у якому переважають стосунки без достатньої поваги або присутня надмірна прихильність одного з членів подружжя, проявляється відчуття байдужості, неповага до іншого, що провокує конфлікти та призводить до розлучення.

- Кризовий шлюб – у якому найчастіше домінують конфлікти з різних приводів.

- Розірваний шлюб – шлюб, який перебуває у процесі юридичного розірвання.

Чим краща сумісність молодих людей, тим вищий рівень благополуччя подружжя. При цьому сумісність однієї людини з іншою означає схожість ціннісних орієнтацій, поглядів на життя, на стосунки, інтереси, мрії.

А.М. Обозова виділяє чотири основні аспекти подружньої сумісності:

1. Духовна сумісність – характеризується наявністю спільних потреб, інтересів, поглядів на життя, схожість думок.

2. Персональна сумісність – характеризується взаємодоповненням властивостей темпераменту, характеру, емоційно-вольової сфери.

3. Сімейно-побутова сумісність – характеризується відповідністю уявлень про функції сім'ї, ролі очікування.

4. Фізіологічна сумісність – задоволеність потреб фізичного контакту.

Дослідження сумісності подружжя доповнені М.М. Обозовим, який розглядає сумісність як складне багаторівневе явище і виділяє 5 рівнів сумісності подружжя: фізіологічний; психологічний; соціально-психологічний; духовний [4].

У сучасній психології виділяють такі основні фактори благополуччя подружжя: ідентифікаційні механізми (Ю. Дмитрук), умови та вимоги соціального середовища, співпереживання, уміння подружжя впоратись з кризовими ситуаціями (Т. Крюкова), ставлення до партнера, шлюбу в цілому.

Зважаючи на подане вище, завданням дослідження є дослідити рівень благополуччя подружжя з різним досвідом тривалості шлюбних відносин. В дослідженні взяли участь 8 подружні пари (16 осіб), які були розподілені на групи залежно від тривалості шлюбу:

- 1) 1-2 роки – молода сім'я;
- 2) 3-5 років – сім'я з маленькими дітьми;
- 3) 7-10 років – сім'я зі школярами;
- 4) 15-20 років – сім'я зрілого віку.

З метою вивчення рівня благополуччя подружнього життя було обрано наступні методи дослідження: тест-опитувальник «Задоволеністю шлюбом» (В. Столин, Т. Романова, Г. Бутенко).

За результатами проведеного дослідження було встановлено, що найвищий рівень благополуччя проявляється у сім'ї з тривалістю шлюбу 1,5 роки (40 балів) (рис. 1). Подружжя характеризується абсолютним благополуччям сімейного життя. Сімейна пара вміє проявляти повагу один до одного, ділитись власними почуттями, радіти і насолоджуватись сімейним життям, в іншому випадку – підтримувати та проявляти турботу партнеру.

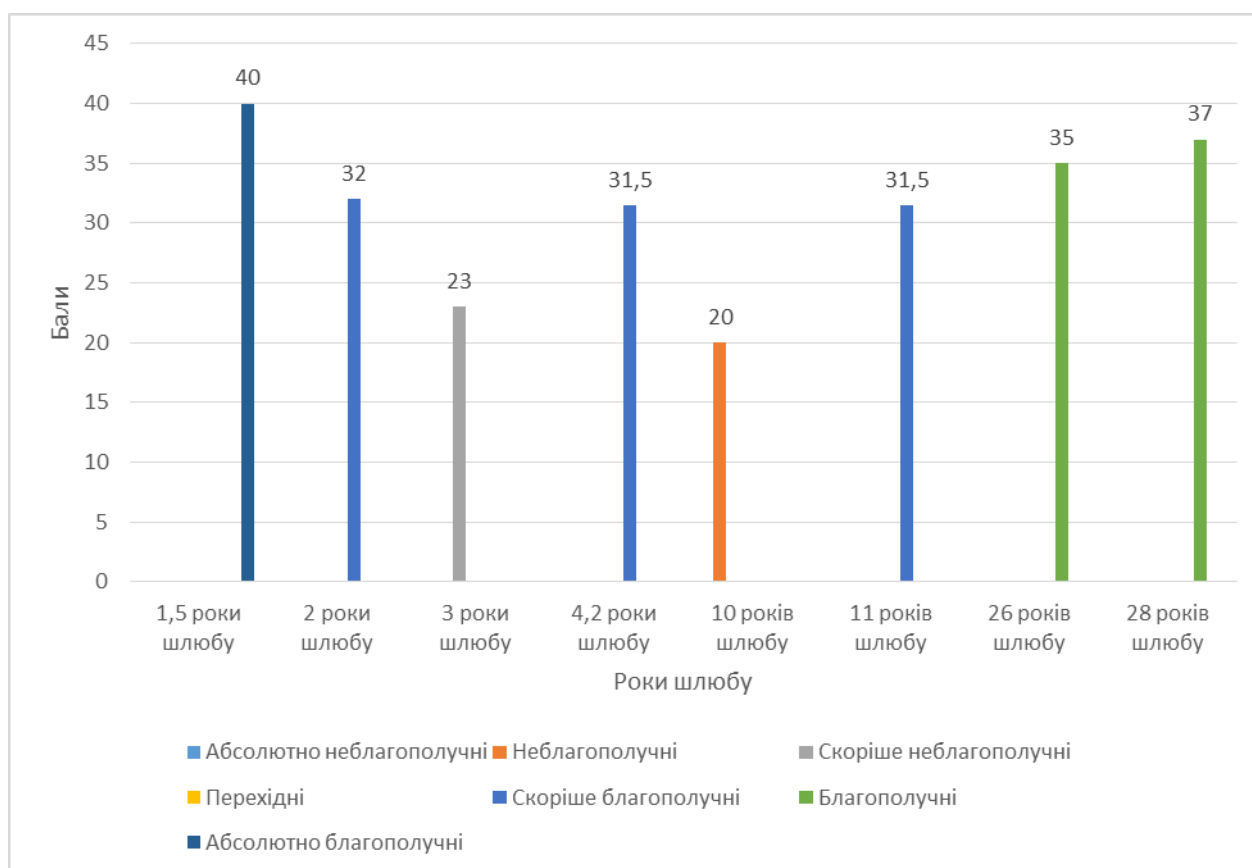

Рис. 1. Рівень благополуччя подружжя з різним досвідом тривалості шлюбних відносин

Достатньо високий рівень благополуччя подружжя також виявлений у сім'ях зрілого віку (37 та 35 балів).

Значно нижчі показники задоволеності шлюбом виявлені у сім'ях, що перебувають у шлюбі 2 роки (32 бали), 4 та 11 років (31,5 балів) та 3 роки (23 бали). Найнижчий рівень благополуччя виявлений у сім'ї з тривалістю шлюбу 10 років (20). Такі результати характеризують сім'ю з відсутністю спільних інтересів, поглядів, думок; відсутністю спільних цілей. Стосунки у даному подружжі не приносять радості та любові партнерам.

При цьому аналіз групових показників рівня задоволеності шлюбом (рис. 2), свідчить про те, що найбільш задоволені шлюбом молода сім'я (1-2 роки тривалості шлюбу) та сім'я зрілого віку (15-20 років тривалості шлюбу) (29% кожна пара).

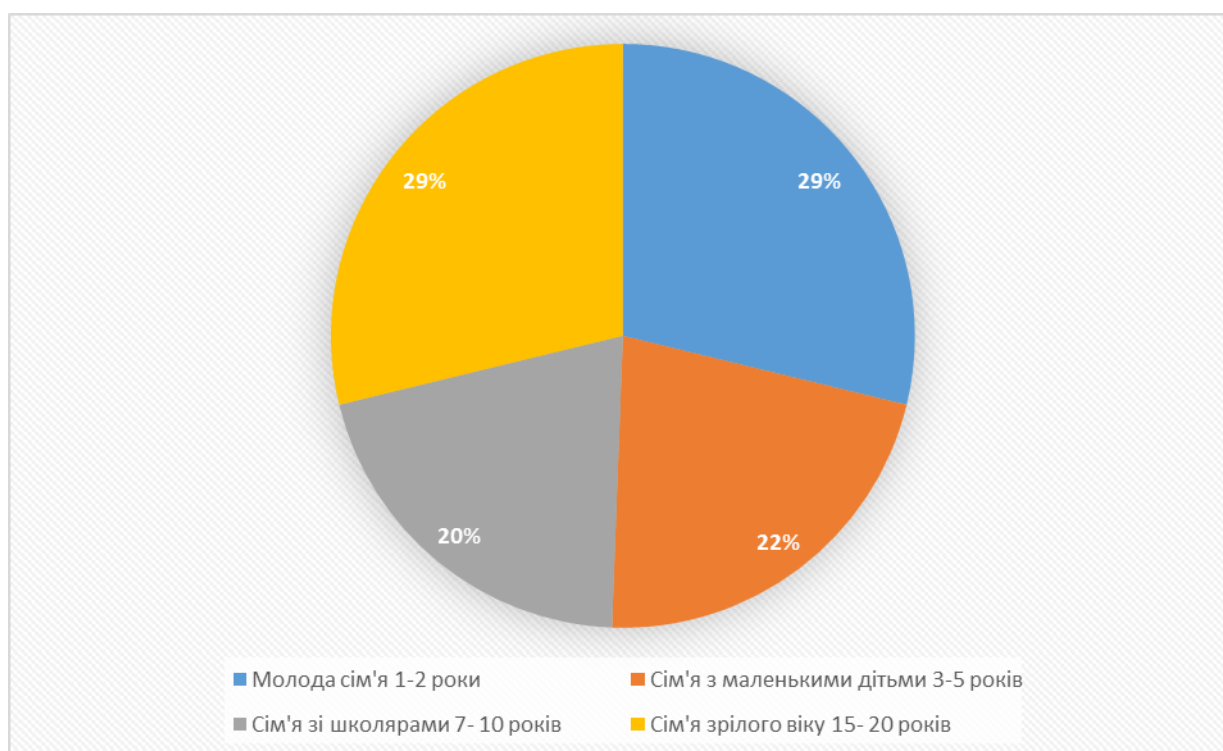

Рис. 2. Рівень сімейного благополуччя (групові показники)

Таким чином, благополуччя подружжя залежить від тривалості сімейних стосунків. Внаслідок цього, чим тривалішим є шлюб, тим вищий рівень задоволеності сімейним життям. При цьому, можна припустити, що високий рівень сімейного благополуччя молодої пари, зумовлений станом закоханості, ейфорії, очікувань, що притаманні сімейним парам, які проходять етап входження у сімейне життя.

Список використаних джерел

1. Дружинин В.И. Психология семьи / В. И. Дружинин. – М.: КПС, 1996. – 160 с. - (Современные труды по психологии).
2. Эйдемиллер Э. Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. 4-е изд. – СПб.: Питер, 2008. – 672 с.: ил. – (Серия «Мастера психологии»).
3. Котлова Л.О. Сімейні труднощі на різних етапах життєвого циклу сім'ї / Людмила Олександрівна Котлова // Publishing Center of the European Association of pedagogues and psychologists «Science» , Prague, 2014. – Vol.2.- P.176- 182
4. Олифирович Н.И. Психология семейных кризисов / Н.И. Олифирович, Т.А. Зинкевич, Т.Ф. Велента. – СПб: Речь, 2006. - 360 с.
5. Седих К. В. Психология сім'ї: навч. посіб. / К. В. Седих. – К.: ВЦ «Академія», 2015. – 192с. – (Серія «Альма- матер»).
6. Целуйко В.М. Психология современной семьи. – М.: ГИЦ «ВЛАДОС», 2004.